

ефективним і результативним з погляду мети його проведення.

Отже, законодавство у частині порядку ухвалення рішення про проведення обшуку потребує суттєвого спрощення [4]. На нашу думку, складну та громіздку процедуру ухвалення окремих процесуальних рішень треба переглянути й у інших випадках. Такі питання безумовно потребують подальших наукових розробок.

1. Черненко А. П. Європейський досвід підготовки поліцейських та можливість його використання в Україні / *Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні: матеріали Міжнар. науково-практ. конф. (Дніпропетровськ, 17 бер. 2016 р.).* Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2016. С. 289–291.

2. Черненко А. П., Шиян А. Г. Чинний КПК України про затримання. *Фаховий загальнодержавний науково-практичний та науково-методичний юридичний журнал «Слово Національної школи судів України».* 2020. № 2 (31). С. 78–88.

3. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 25–26. Ст.131. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n2>

4. Черненко А. П. Процедура обшуку потребує спрощення. *Протидія організованій злочинності: проблеми теорії та практики* : матеріали регіонального науково-практ. семінару (м. Дніпро, 03 грудня 2021 р.). Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2021. С. 110–114.

Інна ШИНКАРЕНКО

доцент кафедри гуманітарних дисциплін та психології поліцейської діяльності, кандидат психологічних наук, доцент

Аліна ЛУКОМСЬКА

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)

ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ПІДЛІТКІВ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

Питання забезпечення безпеки завжди турбувало людство у процесі його цивілізаційного розвитку. Міждержавні конфлікти, загроза ядерної війни, численні терористичні акти, надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру продовжують становити загрозу і у XXI столітті.

На сьогодні є велике розмаїття тлумачень поняття національної безпеки, та їх автори притримуються власних думок та підходів щодо його трактування.

Цікаву думку щодо цього питання має О. Глазов, який зазначає, що національна безпека – це захищеність життєво важливих інтересів особистості, суспільства та держави в різних сферах життєдіяльності від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечує стійкий розвиток країни [1, с. 430].

Зовсім з іншого ракурсу тлумачить це поняття В. Ліпкан, який розглядає його передусім як сукупність офіційно прийнятих поглядів на цілі та державну стратегію в галузі забезпечення безпеки особистості, суспільства та держави від зовнішніх та внутрішніх загроз економічного, політичного, соціального, техногенного, військового, інформаційного, екологічного та іншого характеру з урахуванням наявних ресурсів і можливостей [2, с. 20].

Проведений аналіз дав нам змогу зрозуміти, що поняття національної безпеки є доволі широким та багатоаспектним. Адже покликана на забезпечення захисту найрізноманітніших сфер життя (рис. 1).

Основним завданням забезпечення національної безпеки є захист державного ладу. А головною передумовою процвітання держави – є формування у свідомості громадян знань правових норм для подальшого забезпечення соціальної єдності. Тому ми вважаємо, що найбільшу увагу треба приділяти саме підрастаючому поколінню громадян, яке і становить майбутнє нашої держави. Адже від їх виховання та саморозвитку і залежить рівень національної безпеки нашої країни.

Рис. 1

Але людству не відоме таке суспільство, в якому всі громадяни поведуться відповідно до загальноприйнятих правил. У суспільстві завжди є особи, які порушують суспільноприйняті правила та норми. Відхилення у поведінці особи, що суперечать юридичним, етичним, моральним нормам суспільства, прийнято називати девіацією, а поведінку – девіантною (від латинського – *deviatio* – відхилення), інакше кажучи, девіантна поведінка становить певні вчинки, які не відповідають соціально схваленим нормам та загальноприйнятим правилам поведінки в суспільстві [3, с. 56].

Не звертаючи увагу на те, що питання девіантної поведінки становило об'єкт дослідження багатьох вчених, починаючи ще з часів античності, на сьогодні день інтерес до даної проблеми набирає все більших обертів, оскільки вона впродовж останніх років набула значного розповсюдження, в тому числі й серед підлітків. Саме девіантна поведінка підлітків у більшості випадках трансформується у кримінальну форму поведінки і становить значну небезпеку як для самого підлітка, так і для всього суспільства. Саме тому, залежно від того, яку життєву позицію обере підліток – законслухняну і стане складовою елементу соціальної єдності країни; чи злочинну, що призведе до підвищення рівня злочинності – залежить безпека нашої держави. Адже масштаби поширення різного роду адикцій ставлять під загрозу фізичне, моральне та психологічне здоров'я людини. У особи з девіантною поведінкою на перший план виходить гостра необхідність у примітивних потребах та розвагах: ігроманія, соціальні мережі, секс, алкоголь, тютюнопаління тощо. На фоні наркоманії зростає рівень злочинності, адже схильна до адикцій людина не вважає за необхідне дотримуватись загальноприйнятих правил та норм [4, с. 366].

Девіантна поведінка підлітків насамперед зумовлюється недоліками виховання, внаслідок чого починаються формуватися стійкі психологічні властивості, що сприяють вчиненню дій, які не схвалюються суспільством. Адже саме у підлітковому віці девіантна поведінка може бути наслідком як незавершеності процесу формування особистості, так і залежності від найближчого оточення та прийнятих у ньому ціннісних орієнтацій або негативного впливу з боку сім'ї.

Виникнення девіантної поведінки у підлітків загалом зумовлюється низкою факторів:

- психолого-педагогічними (труднощі підліткового віку, недоліки виховання родинною, виховної роботи школи);
- соціально-економічними (соціальне розшарування суспільства, низький життєвий рівень населення, криза сім'ї);
- медико-біологічними (емоційна нестабільність, підвищена збудливість, психічні розлади) [5, с. 222].

Отже, узагальнюючи усе вищевикладене, варто зазначити, що суспільний лад та національна безпека нашої країни прямо залежить від життєвої позиції підростаючого покоління: законслухняної або злочинної. Адже девіантна поведінка є передумовою її трансформації у злочинну форму поведінки. Тому педагогам, поліцейським та психологам під час роботи з підлітками, передусім, необхідно сконцентрувати усю увагу на здійсненні превентивних заходів, які будуть сприяти попередженню виникнення асоціального способу життя у молодого покоління, що забезпечить соціальну єдність та національну безпеку держави.

1. Глазов О. В. Національна безпека: сутність, ознаки, концепція та геополітичні чинники. *Політологія. Наукові праці*. 2011. Вип. 143. Т. 155. С. 42–46.

2. Ліпкан В. А., Ліпкан О. С., Яковенко О. О. Національна і міжнародна безпека визначення

та поняттях. Київ : Національна академія внутрішніх справ України, 2003. 20 с.

3. Кузьменко В. В., Діса О. В., Шинкаренко І. О. Психологія девіантної поведінки : навч. посіб. Дніпро, 2019. 69 с.

4. Шинкаренко І. О. Психосоціальні проблеми девіантної поведінки молоді. *Актуальні питання протидії злочинності в сучасних умовах: вітчизняний та зарубіжний досвід* : матеріали II Міжнар. науково-практ. конф., м. Дніпро, 15 березня 2018 р. ДДУВС, 2018. С. 365–367.

5. Шинкаренко І. О. Соціально-психологічні чинники формування девіантної поведінки неповнолітніх злочинців. *Вісник Запорізького юридичного інституту ДДУВС*. Запоріжжя, 2008. № 4. С. 219–225.

Володимир ГОЛИК

старший викладач кафедри

Людмила ЗУБЧЕНКО

доцент кафедри спеціальних дисциплін

та професійної підготовки

Криворізького ННІ Донецького

державного університету

внутрішніх справ (м. Кривий Ріг

Дніпропетровської обл., Україна),

кандидат педагогічних наук, доцент

ТЕХНОЛОГІЇ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ

На цей момент в Україні відбуваються процеси інтеграції до європейського співтовариства. Ці процеси охоплюють всі ланки державного управління, а також органи МВС України. Трансформація органів МВС України до світових стандартів, «гібридна» війна на сході України, військова агресія з боку Росії вимагає від сучасних поліцейських високої професійної підготовленості, адже завдання, які вони виконують, забезпечують мир та спокій в Україні. Також важливим є організація різнопланової та ефективної підготовки майбутніх офіцерів Національної поліції України до виконання завдань за призначенням.

Відповідним чином одним із важливих складових у підготовці висококваліфікованого працівника Національної поліції України є вогнева підготовка. Згідно з наказом МВС України № 50 від 26.01.2016 Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України», основними завданнями вогневої підготовки є: вивчення матеріальної частини зброї, її тактико-технічних характеристик, заходів безпеки при поводженні з нею, а також порядку і правил її застосування та використання; формування та вдосконалення у поліцейських практичних навичок умілого та безпечного поводження з вогнепальною зброєю (швидкісне дістання пістолета з кобури та приведення його в бойову готовність, виконання пострілу, усунення затримок при стрільбі тощо); виконання прийомів швидкісної стрільби в різних умовах, з різних положень, з перенесенням вогню по мішенях тощо; навчитись правильно застосовувати зброю в реальних умовах оперативно-службової діяльності [3–4].

Під час професійної підготовки курсантів – майбутніх працівників підрозділів Національної поліції України для подальшого проходження служби у практичних підрозділах велике значення мають засоби імітаційного моделювання. Такі методи ще називають інтерактивними через більш активну взаємодію всіх суб'єктів і об'єктів навчального процесу. Імітаційні тренінгові засоби дозволяють будувати моделі (моделювати), що описують процеси так, як вони відбувалися б у дійсності. Таку модель можна «програти» в часі як для одного випробування, так і для заданої їх кількості. Імітаційне моделювання також постає методом дослідження, за якого досліджувану систему замінюють моделлю, що з достатньою точністю описує реальну систему, з якою проводять експерименти з метою отримання інформації про неї. Експериментування з моделлю називають імітацією. Імітаційне моделювання дозволяє імітувати поведінку системи в часі. Безумовною перевагою є те, що часом у моделі можна управляти: уповільнювати у випадку з швидкоплинними процесами і прискорювати для моделювання систем із повільною мінливістю [1, с. 45–46]. Імітаційні засоби містять у собі моделі досліджуваного процесу, імітацію індивідуальної чи колективної професійної діяльності. Завдяки цьому досягається суттєве наближення навчального матеріалу до конкретної практичної чи професійної діяльності, значно посилюються мотивація і активність